

Początek i koniec II wojny światowej

Ćwiczenie/ metodologia

Lekcja
45 minut

Materiały
dodatkowe

**Ćwiczenie/
metodologia**

Definicja terminu „wojna”

Niniejsze ćwiczenie może służyć za wstęp do tematu „Początek i koniec II wojny światowej”. Nadaje się jako wstęp do wprowadzenia osi czasu.

Czas trwania 45 min

Materiały Puste karty do zapisywania, kartki do zapisania definicji, płachty do flipchartu dla nauczyciela

Cele Zapisać definicję terminu „wojna”, używając słów kluczowych; zrozumienie, co może wywołać wojnę; zrozumienie, kiedy wojna się kończy; zastosowanie tej wiedzy do II wojny światowej.

Metodologia

Metoda „łożyska kulkowego” / burza mózgów / praca w parach / metoda „cichej dyskusji” / zapisywanie definicji przy użyciu słów kluczowych.

Metoda „łożyska kulkowego”

Uczniowie zbierają się w dwa kręgi – zewnętrzny i wewnętrzny – tak, by stali naprzeciw siebie, tworząc pary. Pary wymieniają poglądy na dany temat. Po upływie określonego czasu kręgi obracają się w przeciwnych kierunkach i tworzą się nowe pary. Jasna struktura tej metody daje uczniom poczucie bezpieczeństwa. Pozwala na intensywny i zróżnicowany kontakt w bezpiecznej strefie grupy. Nawet jeśli rozmawia się kilka razy na ten sam temat, może to pomóc wyjaśnić i uporządkować własne myśli oraz głębiej przemyśleć temat lub tematy.

1. Uczniowie stoją w parach w kręgu wewnętrznym i zewnętrznym, twarzą do siebie.
2. Moderator ogłasza rozpoczęcie rozmowy lub współdziałania. Uczniowie dowiadują się, ile mają czasu na wymianę poglądów.
3. Po upływie wyznaczonego czasu (około 2-3 minut) moderator daje znak, by wszyscy przerwali rozmowę. Uczniowie proszeni są o pożegnanie się, po czym o wykonanie obrotu (np. „krąg wewnętrzny przesuwają się o dwa miejsca w prawo. Zewnętrzny o jedno miejsce w lewo”). Uczniowie zmieniają miejsca według polecenia. W ten sposób z każdym obrotem tworzone są nowe pary.
4. Następuje kolejna runda rozmów, trwających ponownie wyznaczony czas. Pary niekoniecznie muszą rozmawiać na temat lekcji, można zasugerować przerywniki, ćwiczenia relaksacyjne, rozmowy na temat ciekawych zagadnień itp.

„Cicha dyskusja”

Jest to metoda, przy pomocy której uczniowie zapisują (na dużej kartce papieru) własne pomysły, myśli, opinie, pytania lub fakty w reakcji na podane im stwierdzenie lub pytanie. Mogą też dopisywać komentarze lub pytania odnośnie tego, co napisali inni uczniowie. Czytanie tego, co napisali inni, może zainspirować ich do zapisania kolejnych myśli.

Metoda ta jest bardzo przydatna dla uczniów zbyt nieśmiałych, by wypowiadać się przed całą klasą lub potrzebujących inspiracji do sformułowania własnych myśli.

- Nauczyciel przygotowuje trzy duże kartki papieru z różnymi stwierdzeniami lub pytaniami na każdej.
- Uczniowie mogą wybrać, od której kartki zaczną, po czym chodzą od kartki do kartki, zapisując własne myśli i pomysły, lub czytając zapiski innych i dodają własne uwagi lub pytania.

Ważna zasada: Wszyscy uczniowie muszą zachować milczenie.

- Następnie klasa dzielona jest na trzy grupy, każda dla jednej z kartek papieru. Uczniowie omawiają między sobą to, co zapisano na ich kartce.
- Następnie każda grupa prezentuje (przed całą klasą) omawianą kartkę.

Propozycja planu lekcji

Metoda „łożyska kulkowego” (zobacz wyżej)

Uczniowie mają zgromadzić pomysły na definicję słowa „wojna”. Mogą robić notatki.

Propozycje pytań do metody „łożyska kulkowego”

- Co to jest wojna? Kiedy mówimy o wojnie?
- Jakim Waszym zdaniem są przyczyny wojny / powody dla prowadzenia wojen?
- Kiedy oficjalnie deklaruje się koniec wojny? (przykłady: gdy walki dobiegły końca, gdy ogłoszono zawieszenie broni, gdy podpisano traktat pokojowy itp.)

Praca indywidualna:

Uczniowie zapisują na czystych kartkach słowa klucze z materiału, którego się uczyli.

Burza mózgów / mapa myśli:

Uczniowie umieszczają swoje kartki na tablicy i wraz z nauczycielem sortują pomysły / wyniki celem stworzenia mapy myśli.

Praca w parach lub małych grupach:

Uczniowie zapisują na kartce papieru definicję słowa „wojna” i wymieniają listę przyczyn, jakie mogą prowadzić do wojny, wykorzystując mapę myśli na tablicy. Swoje definicje umieszczają na tablicy.

Praca na forum klasy:

Uczniowie odczytują swoje definicje. Na końcu decydują, która z definicji najlepiej opisuje to, czym jest wojna.

Cicha dyskusja:

Nauczyciel przygotował trzy karty papieru z flipchartu, zapisując na górze każdej z nich jedno stwierdzenie lub pytanie na temat:

- najazdu na Polskę 1 września 1939 roku jako początku II wojny światowej;
- najazdu na Związek Radziecki 22 czerwca 1941 roku
- końca II wojny światowej.

Uczniowie mają przedyskutować stwierdzenie lub pytanie, zapisując to, co wiedzą lub to, co chcieliby wiedzieć.

Praca na forum klasy:

Klasa zostaje podzielona na trzy grupy, po jednej na każdą z kart papieru. Każda z grup omawia w swoim gronie to, co zapisano na ich karcie. Następnie każda z grup prezentuje (na forum klasy) kartę, którą omawiała.

